

s	ft:	Revisjonsrapport
----------	------------	-------------------------

Rapport nr.:	06.006		
Virksomhet:	Dyno Nobel High Energy Materials	Bedriftsnummer:	873 137 932
Virksomhetens adresse:	Postboks 10 3476 Sætre	Arkivkode:	408/94-003
EMAS-registrert:	Nei	Anleggsnummer:	A63236
ISO-14001-sertifisert:	Nei		
Regelverk:	Forurensningsloven (og/ eller Produktkontrollloven) med tilhørende forskrifter	Tidsrom for revisjonen:	21.23.3.06
Risikoklasse:	2	SFTs revisjonsgruppe:	Grete Husø Barbro Relling Ingrid Roland
Gebysats:	3	Kontaktperson fra virksomheten under revisjonen:	Arne Sværen

Rapportens innhold:

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under systemrevisjonen. Følgende hovedtema ble kontrollert: Utslippskontroll til vann, avvikshåndtering, kjemikaliedokumentasjon, levering av farlig avfall og oppfølging etter tidligere kontroller.

Hovedkonklusjon:

Det ble påvist følgende avvik:

- Utslippsmålingene er usikre på grunn av feil i målestasjonen.
- Virksomheten har manglende årlig levering av farlig avfall

Det ble også påpekt følgende anmerking:

- Virksomheten vurderer ikke i tilstrekkelig grad mulighetene for å redusere sine utslipp.

SFT påpeker også manglende oppfølging av tidligere kontroller.

Utarbeidet dato: 7.4.06

Godkjent dato: 7.4.06

Sign.: Barbro Relling for Grete Husø

Sign.:Angela Miller for Bjørn Bjørnstad

Revisjonsleder Grete Husø

Overordnet Bjørn Bjørnstad

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	3
2.	Dokumentunderlag	3
3.	Omfang	4
4.	Avvik	4
5.	Anmerkninger	5
6.	Andre forhold	5
7.	Gjennomføring	6

Vedlegg:

Vedlegg 1: Dokumentunderlag for SFTs systemrevisjon (om nødvendig)

Vedlegg 2: Deltakere ved SFTs systemrevisjon

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en systemrevisjon ved Dyno Nobel High Energy Materials i perioden 21.-23.3.06. Revisjonen inngår som en del av SFTs planlagte revisjonsvirksomhet for inneværende år.

Formålet med systemrevisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Det ble særlig sett på områder som har betydning for Dyno Nobel High Energy Materials. Revisjonen omfattet bl.a. undersøkelse av om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammer som myndighetene har satt

Systemrevisjonen ble gjennomført ved gransking av dokumenter, ved intervjuer av sentralt plasserte personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under revisjonen og gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

- *AVVIK* defineres som: *overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.* (F. eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)
- *ANMERKNING* defineres som: *et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.*

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Aktuelle lover og forskrifter
- Korrespondanse mellom virksomheten og Dyno Nobel High Energy Materials.
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet.
- Utslippstillatelse av 6.7.94 med senere endring

Dokumenter av spesiell viktighet for gjennomføring av revisjonen er listet i vedlegg 1.

3. Omfang

SFTs systemrevisjon omfattet følgende områder:

- Utslippskontroll til vann
- Avvikshåndtering
- Kjemikaliedokumentasjon
- Levering av farlig avfall
- Oppfølging etter tidligere kontroller

Verifikasjon ble foretatt ved målestasjon (fattigmann), i laboratoriet, området for brenning av avfall, kjemikaliedokumentasjon, deklarasjonsskjema for farlig avfall

4. Avvik

Følgende avvik ble konstatert under revisjonen:

Avvik 1

Utslippsmålingene er usikre på grunn av feil i målestasjonen.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen datert 6.7.1994 med endring 15.1.1999, pkt. 9.2.

Kommentarer

Under verifisering ved målestasjon for utslippsvann (Fattigmann) ble det observert oppstuvning av avløpsvannet etter v-overløpet. Vannet i etterkammeret sto flere ganger over v-overløpets nedre kant. Utløpsrøret fra målerennen hadde ikke kapasitet til å ta av for alt vannet som gikk gjennom målestasjonen. Det fører til at vannmengden blir feilberegnet.

Avvik 2

Virksomheten har manglende årlig levering av farlig avfall

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-8 (leveringsplikt)

Kommentarer:

Egenkontrollrapporteringen til SFT i perioden 2003-2005 viser at farlig avfall blir egenlagret på virksomheten over flere år. Leveringsplikten i avfallsforskriften gjelder årlig dersom den totale mengden farlig avfall overskrider ett kg. Samme forhold ble også påpekt av SFT etter inspeksjon ved virksomheten i 1999.

Virksomheten har levert deler av det egenlagrede farlige avfallet til godkjent innsamler i mars 2006.

5. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Virksomheten vurderer ikke i tilstrekkelig grad mulighetene for å redusere sine utslipp.

Kommentarer

I virksomhetens utslippstillatelse er det satt maksimalgrenser for utslipp av KOF og nitrogen. Virksomheten plikter også gjennom instruksjer, kontroll og andre tiltak å sørge for at driften av anlegget skjer slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig.

Det er flere situasjoner der forurensinger er gått til avløp:

- 3-4 ganger i året regenereres cykloheksanon. Destillasjonsresten som inneholder om lag 30 % cykloheksanon slippes i avløpet. Utslipet gir økt KOF-utslipp. Virksomheten opplyser at den ikke har vurdert alternative måter å avhende dette avfallet på fordi utslippet ikke medfører overskridelse av utslippstillatelsen.
- I egenrapporten for 2005, under avsnittet om generert farlig avfall, rapporterer virksomheten at 2000 kg vannrest fra destillering av løsemidler er nøytralisert og sluppet til sjø. Virksomheten har ikke vurdert alternativ disponering av avfallet.
- I en intern revisjon 31.1.2006 er det påpekt at avløpsvann fra O-hus over lange perioder ikke blir rensert for TNT. Virksomheten opplyser at det er flere årsaker til dette, både tekniske årsaker og mangelfullt fokus. TNT er et stoff som er karakterisert som giftig for vannlevende organismer og som kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljø. Internt opplyses det at man i tida framover vil prioritere dette.

6. Andre forhold

Tilstandskontroll på lagertanker

Program for regelmessig tilstandskontroll på lagertanker (uten rørverk) er ikke lagt inn i virksomhetens databaserte vedlikeholdssystem til tross for at virksomheten har opplyst til SFT at dette skulle vært gjennomført. Forholdet ble tatt opp med virksomheten og gitt som anmerking i forbindelse med SFTs inspeksjoner i 1999 og 2003. I virksomhetens tilbakemelding til SFT den 29.1.2004 ble det opplyst at program for tilstandskontroll ville bli lagt inn i eksisterende EDB-baserte vedlikeholdsprogram innen 29.2.2004. Virksomheten kan ikke dokumentere at dette er gjennomført.

Installasjon av nivåstyring i tank i A-området

Installasjon av nytt styringssystem rundt tank 16 i syregjennvinningen (A-området) er under arbeid. Virksomheten regner med at denne vil være i drift etter påske 2006.

Rørverk på nordre sedimenteringstank ute av drift.

Rørverket i en av sedimenteringstankene før målestasjon er ute av drift. Dette medfører økt utslipp. Virksomheten opplyser at reservedeler er bestilt og at feilen vil være rettet i løpet av påsken 2006.

Rutine for regelmessig nivåmåling i tanker

Virksomheten opplyser at det er etablert rutine for regelmessig tilsyn med nivååmalere på tanker. Dette forholdet ble tatt opp under SFTs inspeksjon i 2003.

Utfasingsplaner for PCB-holdige kondensatorer i lysarmatur

Bedriften opplyser at de pr. 1.1.2006 hadde 60 PCB-holdige kondensatorer på området. Det er utarbeidet en plan for utfasing av disse kondensatorene innen 1.1.2008.

7. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Formøte 28.2.06: Forberedende møte for planlegging av systemrevisjonen.

Åpningsmøte 21.3.06: Informasjon fra SFT om gjennomføring av revisjonen

Intervjuer og verifikasjoner 21. - 23.3.06: 11 personer ble intervjuet.

Avsluttende møte 23.3.06: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 2 er det gitt en oversikt over deltakerne på systemrevisjonen.

Dokumentunderlag for SFTs systemrevisjon

Redegjørelse for hvilke dokumenter som ble lagt til grunn for revisjonen ved virksomheten.

Nedenfor er listet dokumenter som var av spesiell viktighet som dokumentunderlag for revisjonen.

- Forurensningsloven (f-loven)
- Lov om produktkontroll (pk-loven)
- Forskrift om systematisk helse,- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter
- Relevante kapitler i avfalls-, forurensnings- og produktforskriften
- Utslippstillatelsen datert 6.7.94 med endring av 15.1.99
- Dokumenter fra bedriftens internkontrollsystem. Det nevnes spesielt:
 - Generelt, 350-A-002
 - Korrigerende og forebyggende tiltak, 350-P-005
 - Avviksbehandling, 350-P-013
 - Stoffkartotek – HMS datablader, substitusjonsplikt, kreftregister, produktdeklarerer, 350-P-020
 - Miljøvern/SFT, 350-P-022
 - Unormale hendelser, 350-M-009
 - Lagring og levering av spesialavfall, 350-M-017
 - Mål og strategier 2006-2008, datert januar 2006-04-05 Prøvetakingsprosedyre for utslipp til vann ved "Fattigmann", 366-P-050
 - Rensing av prosessvann TNT, 366-M-502
 - Måleprogram for utslipp til vann fra DYNNO INDUSTRIER AS, Forsvarsprodukter Engene, 366-A-001
 - Utslipptall KOF og nitrogen uke 1/2006 -11/2006
 - Oversikt over stoffer som skal vurderes ut fra forskrift om substitusjonsplikt, oppdatert pr. 14.2.06
 - Revisjon av bedriftens kvalitetsystem, 354-A-044
 - Intern revisjonsrapport 02/06
 - Registrering av utvalgte avvik i ICARUS
 - HMS-datablad for RDX, HMX og TNT

Deltagere ved SFTs revisjon

I tabellen under er det gitt en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpnings- møte	Intervju	Sluttmøte
direktør	x			x
fabrikksjef	x	x	x	x
kvalitetssjef	x	x	x	x
teknisk sekretær	x	x	x	x
hovedtillitsvalgt		x		
teknisk sjef		x	x	x
operatør A-området		x	x	x
prod. ing.		x	x	x
laboratorieleder		x	x	x
laborant		x	x	x
operatør, henter inn avløpsvannprøver			x	x
ansatt, håndterer farlig avfall			x	
operatør G/H-hus			x	
miljø tillitsvalgt				x

Revisjonsgruppe:

Grete Husø (revisjonsleder)

Barbro Relling (revisor)

Ingrid Roland (revisor)